

Sygn. akt III KK 460/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu bez udziału stron
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 10 stycznia 2023 r.,
sprawy **R. R.**,
skazanego z art. 56 § 2 k.k.s. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu
z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II Ka 267/21,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Mielcu
z dnia 19 lipca 2021 r., sygn. akt II K 377/19,
na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k.
oraz art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

1. **pozostawić kasację bez rozpoznania;**
2. **zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Mielcu wyrokiem z dnia 19 lipca 2021 r., sygn. akt II K 377/19, uznał R. R. winnym popełnienia przestępstwa z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i przestępstw skarbowych z art. 56 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s., jak również z art.

54 § 2 k.k.s., a także z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. oraz z art. 56 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. i wymierzył mu karę 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym oraz karę łączną grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych po 80 zł każda, orzekając na podstawie art. 8 § 1 i 2 k.k.s., że wykonaniu podlegała będzie ta pierwsza, jako surowsza.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy R. R. oraz prokuratora (na niekorzyść), Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II Ka 267/21 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższył orzeczone wobec R. R. kary grzywny za przestępstwa skarbowe, w tym karę łączną grzywny do 400 stawek dziennych oraz skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 273 k.k. w z. z art. 12 k.k., w pozostałym zakresie utrzymując go w mocy.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł w imieniu skazanego R. R. adw. J. J., zarzucając:

1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na obrazie:
 1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez brak jasnego i pełnego odniesienia się Sądu drugiej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy R.R.;
 2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez arbitralne oraz bezkrytyczne zaakceptowanie przez Sąd drugiej instancji niewątpliwie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego poczynionej przez Sąd pierwszej instancji i przez to brak należytej kontroli odwoławczej w zakresie zastosowania art. 7 k.p.k. w toku przeprowadzonego postępowania, przy jednoczesnym ogólnikowym powoływaniu się na poprawność orzeczenia Sądu Rejonowego w granicach swobodnej oceny dowodów i fragmentarycznym odniesieniu tylko do części zarzutów dotyczących licznych błędów w ustaleniach faktycznych sformułowanych w skardze apelacyjnej;

3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez uchybienie prawidłowej kontroli odwoławczej, tj. niedostateczne rozważenie zarzutów odwoławczych, podnoszących dokonanie ustaleń faktycznych przez Sąd pierwszej instancji z pominięciem wyjaśnień oskarżonych A. S. i R. R., a także zeznań świadków: M. W., P. D., które korelują i korespondują z wyjaśnieniami oskarżonych, a także dokonanie oceny dowodów wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego;
4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nierozpoznanie w ogóle części zarzutów dotyczących błędów w ustaleniach faktycznych podniesionych w apelacji oraz nienależytym rozpoznaniu pozostałych, czego skutkiem jest tzw. efekt przeniesienia w następstwie niedostrzeżenia istniejących uchybień wyroku Sądu pierwszej instancji i przez to nie podzielenia przez Sąd odwoławczy zarzutów apelacji, co w konsekwencji doprowadziło do wydania orzeczenia obarczonego uchybieniami;
5. rażącą niewspółmierność orzeczonej kary, która co prawda mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, jednak nie uwzględnia w sposób właściwy okoliczności popełnienia przestępstwa jak i osobowości oskarżonego, będąc sprzeczną z dyrektywami wymiaru kary.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym R. R. w całości i zwolnienie ww. od opłaty sądowej kasacji w całości.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja podlegała pozostawieniu bez rozpoznania z uwagi na nieuzupełnienie w terminie braku formalnego w postaci upoważnienia do jej sporządzenia i podpisania przez adw. J. J.

Należy zauważyć, że Sąd Najwyższy zobligowany jest w pierwszej kolejności do zbadania wymogów formalnych przyjętej i przekazanej mu do rozpoznania kasacji. W sytuacji, gdy nie odpowiada ona przepisom wymienionym w art. 530 § 2

k.p.k., tj. wymogom płynącym z art. 120 k.p.k., art. 429 § 1 k.p.k. oraz art. 523 § 1 k.p.k., lub gdy przyjęcie kasacji nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu, Sąd Najwyższy – na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. – winien taką kasację pozostawić bez rozpoznania (jeśli brak ma charakter nieusuwalny). Jednak zgodnie z art. 532 § 2 k.p.k. Sąd Najwyższy może zwrócić akta sprawy sądowi odwoławczemu, jeżeli stwierdzi, że nie zostały dopełnione czynności zmierzające do usunięcia braków formalnych wniesionej kasacji, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Analiza akt sprawy wykazała bowiem, że kasacja została przyjęta przez sędziego upoważnionego przez Prezesa Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu pomimo braku formalnego polegającego na niezłożeniu upoważnienia skazanego R. R. do sporządzenia i podpisania kasacji przez adw. J. J. Znajdujące się w aktach sprawy upoważnienie do obrony ograniczone zostało bowiem do występowania przed Prokuraturą Rejonową w Mielcu, Prokuraturą Okręgową w Tarnobrzegu, Sądem Rejonowym w Mielcu, Sądem Okręgowym w Tarnobrzegu oraz Sądem Apelacyjnym w Rzeszowie (k. 1095). Ponadto w oświadczeniu złożonym na rozprawie w dniu 30 stycznia 2020 r. R. R. potwierdził, że adw. J. J. jest jego obrońcą w sprawie do czasu jej prawomocnego rozstrzygnięcia (k. 1582v.). Zatem istniejące upoważnienie do obrony zawierało ograniczenie, o którym mowa w art. 84 § 1 k.p.k., wyłączające możliwość działania w postępowaniu po uprawomocnieniu się orzeczenia, a obrońca winien złożyć dodatkowe upoważnienie do wywiedzenia kasacji i występowania przed Sądem Najwyższym w toku postępowania kasacyjnego.

W związku z powyższym, na podstawie art. 531 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 6 lipca 2022 r. zwrócił akta sprawy Sądowi Okręgowemu w Tarnobrzegu, w celu dopełnienia czynności zmierzających do usunięcia ww. braku formalnego wniesionej kasacji.

Pismem z dnia 13 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wezwał adw. J. J. do uzupełnienia braku formalnego kasacji złożonej przez ww. w dniu 31 stycznia 2022 r. w imieniu skazanego R. R., poprzez dołączenie upoważnienia skazanego do sporządzenia i podpisania kasacji, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem uznania kasacji za bezskuteczną (k. 2203).

Wezwanie to adw. J. J. odebrał w dniu 19 lipca 2022 r. (k. 2207). W aktach sprawy nie ujawniono odpowiedzi ww., natomiast skazany R.R. skierował osobiście do Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu pismo datowane na 26 lipca 2022 r., do którego załączył własnoręczne upoważnienie udzielone tego samego dnia adw. J. J. do sporządzenia i wniesienia na jego rzecz kasacji w przedmiotowej sprawie oraz występowania w jego imieniu przed Sądem Najwyższym (k. 2205-2206). Ponieważ skazany R. R. był pozbawiony wolności, rzeczne pismo nadał poprzez administrację Zakładu Karnego w R. Jak jednak wynika z pieczęci ww. jednostki penitencjarnej, zostało ono złożone przez skazanego w dniu 27 lipca 2022 r. (k. 2207), a zatem dzień po upływie wyznaczonego terminu.

Konsekwencją nieuzupełnienia braku formalnego pisma w terminie pomimo wezwania do tego i pouczenia o skutkach niezastosowania się do wezwania, jest uznanie pisma za bezskuteczne (art. 120 § 2 zd. drugie k.p.k.). Oznacza to, że nie wywołuje ono skutków prawnych, które ustawa wiąże z jego wniesieniem. Aktualnie adresatem wezwania do uzupełnienia braków pisma jest „osoba, która wniosła pismo”, na co jednoznacznie wskazuje brzmienie art. 120 § 1 *in fine* k.p.k. po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1694). Jeżeli zatem osobą taką jest obrońca lub pełnomocnik, to wezwanie należy skierować bezpośrednio do niego, a nie do podmiotu, w imieniu którego on działa (postanowienie SN z 15.05.2020 r., III KZ 21/20, LEX nr 3043194). Tak więc w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu prawidłowo wezwał adw. J. J. do uzupełnienia braku formalnego kasacji złożonej przez ww. w dniu 31 stycznia 2022 r. w imieniu skazanego R. R., poprzez dołączenie upoważnienia skazanego do sporządzenia i podpisania kasacji. To on był bowiem osobą wnoszącą pismo. To on był również zobowiązany do dochowania 7-dniowego terminu do uzupełnienia braku, czego nie uczynił. Jedynie domyślać się można, że adw. J. J. powiadomił skazanego R. R. o konieczności następczego sporządzenia upoważnienia do wywiedzenia kasacji i reprezentowania przed Sądem Najwyższym. Nie zmienia to jednak faktu, że złożenie przedmiotowego upoważnienia osobiście przez skazanego już po upływie 7-dniowego terminu, którego początek biegł od daty doręczenia wezwania adw. J. J., powoduje

be skutecznosc wywiedzionej kasacji. W tej sytuacji bez znaczenia pozostaje fakt, iz skazany R. R. potwierdzil dzialania swego obroncy (k. 2211-2212), w terminie wskazanym w kolejnym piśmie z dnia 17 sierpnia 2022 r., skierowanym przez Sad Okregowy w Tarnobrzegu do skazanego (k. 2209). Termin z art. 120 § 1 k.p.k. ma charakter terminu nieprzywracalnego i nieprzekraczalnego (tak m.in. postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 2015 r., III KK 254/15, LEX nr 1771712; postanowienie SN z dnia 12 lutego 2021 r., IV KZ 8/21, LEX nr 3123926), a jego poczatek jak wskazano wyzej zaczal biec z chwila odbioru wezwania Sadu Okregowego w Tarnobrzegu z dnia 13 lipca 2020 r. przez adw. J. J.. Dalsze dzialania zmierzajace do konwalidowania uchybienia terminowi pozostaja wiec bezskuteczne. Nalezy podkreslic, ze wezwanie adw. J. J. do uzupelnienia brakow zawieralo pouczenie o konsekwencjach niedochowania 7-dniowego terminu, tj. uznaniu kasacji za bezskuteczna. To czy adw. J. J. powiadomil o tym skazanego pozostaje bez znaczenia z punktu widzenia skutkow przekroczenia terminu prekluzyjnego, skoro to on byl adresatem wezwania, a nie skazany.

Reasumujac, przedmiotowa kasacje nalezalo pozostawic bez rozpoznania zgodnie z art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k., z uwagi na nieuzupelnienie w terminie braku formalnego w postaci zlozenia upowaznienia do jej sporzadzenia i podpisania przez adw. J. J.

Majac na uwadze trudna sytuacje majatkowa skazanego, Sad Najwyzszy, kierujac sie treścią art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. zwolnil go od kosztow sadowych za postepowanie kasacyjne, a wydatkami tego postepowania obciazył Skarb Panstwa.